



T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı



Sayı :81109008/610- 20
Konu :Yazılı soru önergesi (7/14312)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.12.2012 tarih ve 99590 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan İzmir Milletvekili Sayın **Hülya Güven** tarafından verilen 7/14312 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek-Cevap (2 sayfa)



İnönü Bulvarı No:42 Emek 06040 ANKARA
Telefon : (312) 296 64 31 Faks : 213 89 44
e-posta : sgb.csgb.gov.tr Elektronik Ağ: www.csgb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat : G.KODAL

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN HÜLYA GÜVEN'İN 7/14312 ESAS NO'LU YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

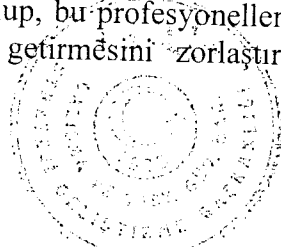
İş sağlığı ve güvenliğinin, çok disiplinli ve kapsamlı bir alan olması ve bilgi birikimi, uzmanlaşma ve ekip çalışmasını gerektirmesi nedeniyle, işverenlere profesyonel yardım ihtiyacı doğuruyor olması kaçınılmazdır. İşyerlerinde karşılaşılan sorunların başında iş sağlığı ve güvenliği alanında yetişmiş insan gücünün yetersizliği gelmektedir. Çalışanların sağlık ve güvenliği açısından çalışma ortamlarının iyileştirilmesi amacıyla işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli gibi iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerinden yararlanılması son derece doğal olup; 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunun "İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları" başlıklı 8'inci maddesinde profesyonel yardım alınması hususuna ve bu hizmetin temini için çeşitli modellere yer verilmiştir.

Kanunda profesyonel yardım alınmada önceliğin işyerinde çalışan kişilere verilmesi, işyerinde yeterli nitelikte personel bulunmaması halinde ise işyeri dışında kurulu bulunan yetkili kurum ve kuruluşlardan alınması gerekmektedir.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin işyeri dışından alınması veya bu hizmetlerin işyerinde çalışan kişilerce yerine getirilmesi durumunda da işverenin sorumluluğu ilkesinin devam edeceği Kanunun dördüncü maddesinde yer alan "İşyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz." ve "Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülükleri, işverenin sorumluluklarını etkilemez." hükümleri ile açıkça ifade edilmiştir.

İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının üstlendikleri görevleri yerine getirmeleri sırasında her halükarda işverene karşı mesleki bakımdan korunmaları uluslararası sözleşmelerde de tavsiye edilen konular arasında yer almaktadır. Bu nedenle iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütecek profesyonellerin görevlerini yerine getirirken yapacakları bu çalışmalar nedeniyle haklarında bir kısıtlama yapılamayacağı sekizinci maddenin birinci fıkrasında yer alan "İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının hak ve yetkileri, görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle kısıtlanamaz. Bu kişiler, görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütür." ifadesi ile hüküm altına alınmıştır.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarına, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili hususları işverene iletme ve işverence uyulmayan hayati tehlike arz eden konuları Bakanlığa bildirme hakkı getirilmiştir. Ancak iş sağlığı ve güvenliği profesyonelleri tarafından her durumun Bakanlığa bildirilme zorunluluğu bulunmamaktadır. Hayati tehlikeler söz konusu olduğunda işveren tedbir almazsa bildirim söz konusudur. Ayrıca Kanunun altıncı maddesinin birinci fıkrasında mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işverenin yükümlülüğü olarak özellikle (ç) bendinde "Görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşlar tarafından iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata uygun olan ve yazılı olarak bildirilen tedbirleri yerine getirir" ifadesi yer almaktadır. Bu ifadeden de anlaşılacağı üzere öncelikle işverene, kendisine profesyoneller tarafından bildirilen tedbirleri alma yükümlülüğü getirilmektedir. Gerekli tedbirleri almadığı ve işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının hak ve yetkileri, görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle kısıtlamaya, bu kişilerin görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütmelerini engellemeye yönelik durumlarda Kanunun idari para cezaları ve uygulanması ile ilgili 26'ncı Maddesi'ne uygun olarak gerekli yaptırımların uygulanması söz konusu olacaktır. İş sağlığı ve güvenliği profesyonellerinin mesleki bağımsızlıkları kanunla güvence altına alınmış olup, bu profesyonellerin görevlerini mesleki, etik ve ahlaki kurallar çerçevesinde yerine getirmesini zorlaştıran, mevzuatı



esnetmeye yönelik çabalar göstermelerine yol açabilecek bir unsur söz konusu değildir. Bakanlığımız 6331 sayılı Kanunla birlikte çalışan temsilcisi, destek elemanı ve iş sağlığı ve güvenliği kurulu ve koordinasyon yükümlülüğü gibi konularla çalışan ve işveren arasındaki iletişim, işbirliği ve iyileştirmeler konusundaki paylaşımı arttırmayı hedeflemektedir. Ayrıca 29/12/2012 tarih ve 28512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik”te de iş güvenliği uzmanlarının yalnızca çalışanın ölümü veya maluliyetiyle sonuçlanacak şekilde vücut bütünlüğünün bozulmasına neden olan iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde ihmali tespit edilen iş güvenliği uzmanının yetki belgesinin geçerliliği altı ay süreyle askıya alınması durumu söz konusu olup, belgeleri iptal edilmemektedir.

Kamu kurumlarında asli işinin yanında iş güvenliği uzmanlığı yapacakların görevlerini (üstleri tarafından gelecek) herhangi bir kısıtlamaya maruz kalmadan yapabilmeleri için Kanunun sekizinci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ *İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının hak ve yetkileri, görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle kısıtlanamaz. Bu kişiler, görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütür.*” hükmü kanuni dayanak oluşturmaktadır.

Kanunun sekizinci maddesinin üçüncü fıkrasında “*Hizmet sunan kuruluşlar ile işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesindeki ihmallerinden dolayı, hizmet sundukları işverene karşı sorumludur.*” ifadesi yer almaktadır. İşveren ile iş güvenliği uzmanı arasında imzalanan iş sözleşmesi sebebiyle, uzman hizmet sunduğu işverene karşı sorumludur. İş güvenliği uzmanı işyerinde mesleki bilgileri çerçevesinde inceleme, ölçüm ve değerlendirme yapmakla yükümlüdür. Kanunun 24. Maddesinin birinci fıkrasındaki, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda Bakanlık, “*Bu Kanun hükümlerinin uygulanmasının izlenmesi ve teftişi, iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftiş yapmaya yetkili Bakanlık iş müfettişlerince yapılır.*” hükmü gereği işyerlerinde teftiş yapma hakkına sahiptir. Belirli periyotlarda gerçekleştirilen bu teftişlerin amacı temelde aynı olmakla birlikte, işyerinde kısmi ya da tam süreli olarak çalışan bir iş güvenliği uzmanının yapması beklenen çalışmalardan ya da denetimlerden farklıdır. İşyerlerinde amaç sürekli bir iyileştirme, risk değerlendirmesi ve iç denetim yapılmasıdır ve bu da ilgili yönetmelikte de belirtildiği üzere iş güvenliği uzmanının görevleri arasında yer almaktadır.

İşverenle iş güvenliği uzmanı arasında sözleşmeye dayalı olarak kurulan ilişki, iş ilişkisi olarak tanımlanmaktadır. Her iki tarafı yani işveren ve çalışanın iş ilişkisinin kurulmasına sebep olan sözleşme şartlarını ve sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerini 4857 sayılı İş Kanunu düzenlemektedir. 6331 sayılı Kanuna istinaden görevini bağımsızlık ilkeleri doğrultusunda yürüten iş güvenliği uzmanının sırf bu görevini yerini getirmesi sebebiyle sözleşmesinin feshedilmesi durumunda, hakkını arayabilmesi için 4857 sayılı İş Kanunu hukuki dayanak teşkil etmektedir.

